

Juhised kirikukellade helistamise kohta

Kinnitatud EELK Konsistooriumi 4. novembri 1997 määrusega nr M-4/132)

I. Üldised põhimõtted

1. Kirikukellade helistamisega kutsutakse kogudust jumalateenistusele ja palvusele, Jumalat ülistama ja paluma. Kellade helistamine rõhutab jumalateenistuse avalikkust ja avatust kõigile inimestele. Palveosadusele kutsutakse ka neid, kes ei saa kirikusse jumalateenistusele tulla, samuti helistatakse kirikukelli teatud informatsiooni edastamiseks (näit tulekahjude, sõdade, rahu saabumise, ka surm puhul).

2. Tuleb taotleda, et kelli helistataks vastavalt nende kandmiku konstruktsioonile (reeglina kiigutades). Sellega kasutatakse paremini kõlavõimalusi ning kella tööiga pikeneb. Kellade käsitsemise ja hoolduse kohta vt "Kirikute hooldamine" (Riigi Muinsuskaitseamet, 1996, lk 31), peatükk "Q. Kirikukellade korrashoid".

3. Kirikukella helistamine on kirikuteenija ülesanne ja eesõigus. On oluline, et kella helistab kindel inimene või kindlad inimesed, kes tunnevad helistamise korda. Koguduse juhatus nimetab kirikukellade eest vastutava inimese, kes jälgib regulaarselt nii kellade kui kellatoolide ja –kandmike korrasolekut ja tagab, et kellahelistamist ei kuritarvitata.

II. Kirikukellade helistamise kord

4. On soovitav, et kogudus kehtestab kohapeal kellade helistamise korra, mis vastab kohalikele oludele, võimalustele ja tavadele.

5. Kirikukellade helistamise üldpõhimõtted on järgmised:

Pühapäeval ja pühadel

5.1 *Õhtukellad* – helistatakse laupäeval kell 18 (v.a Vaikse Laupäeva õhtul), soovitavalt suure kellaga u 5 minutit.

5.2 *Hommikukellad* – pühapäeva ja pühade hommikul 1 tund ja 30 minutit või 30 minutit ja 15 minutit enne jumalateenistuse algust. Algul lüüakse aeglaste löökidega, seejärel helistatakse tavalisel viisil u 5 minutit, teisel korral soovitavalt väikese kellaga.

5.3 *Alguskellad* – mõlemate (kõikide) kelladega 3-5 minutit vahetult enne jumalateenistuse algust.

5.4 *Lõpukellad* – helistatakse ühe kellaga.

5.5 Pühapäevaõhtusel jumalateenistusel helistatakse ainult algus- ja lõpukelli.

Kiriklike talitustega ühenduses

5.6 *Hingekell* – helistatakse koguduseliikme surmasõnumina, lüüakse aeglaselt intervalliga 7-10 sekundit.

5.7 *Matusekell* – matuserongi saabumisel kirikusse/kabelisse või sealt väljumisel ning liikumisel surnuaiale/hauale. Lüüakse aeglaselt 7-10 sekundise intervalliga.

5.8 Laulatuse puhul helistatakse kella enne talituse algust ja/või talituse lõpuks.

5.9 Teiste talituste puhul helistatakse kelli vastavalt kohalikule tavale.

Muudel juhtudel

5.10 Nädalasiseste jumalateenistuste ja palvuste puhul, mis ei lange pühale, helistatakse kella vaid jumalateenistuse alguses ja lõpus.

5.11 Kella võib lüüa ka jumalateenistusel mälestamise ajal või järel ja Meie Isa palve ajal.

6. Rahvuslikel leinapäevadel – küüditamisohvrite mälestuspäeval 25. märtsil ja 14. juunil lüüakse kella kõigis kirikutes keskpäeval (kell 12.00-12.10). Eesti Vabadussõja sõjategevuse lõpetamise päeva tähistamiseks helistatakse kella 3. jaanuaril kell 10.30 (5 minutit).

7. Peapiiskopi ja piiskopi surma puhul lüüakse kõigis kirikutes hingekella.

8. Kirikukella ei helistata Suurel Reedel ja Vaiksel Laupäeval.

9. Riiklike ja üldkiriklike pühade ja leinapäevade puhul otsustab kellade erakorralise helistamise peapiiskop; praostkonna kirikutes ja kabelites annab korralduse kellade helistamiseks praost, koguduses koguduse õpetaja.
